

СВОБОДА

UKRAINE'S DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054.

UNA & Svoboda tel.: (973) 292-9800; Svoboda Fax: (973) 644-9510; UNA Fax: (973) 292-0900

Soyuzivka UNA Estate: 216 Foordmore Rd., Kerhonkson, NY 12446 (914) 626-5641, Fax (914) 626-4638, e-mail: fqsst@aol.com

Передплата на рік \$100.00, на півроку—\$60.00. Для членів УНСОУ \$75.00 річно, на півроку—\$40. За кожну зміну адреси—\$1.00. Чеки і грошові перекази виставляти на "Svoboda".

Статті і дописи підписані авторами, не несуть відповідати поглядів редакції. Редакція застерігає собі право в потрібі виправляти і скорочувати надіслані матеріали.

Головний редактор: Зенон Снлик

Second Class Postage paid at Parsippany, NJ

Повернення до минулого — не буде!

З наближенням наступних виборів депутатів українського парламенту подібне запитання не випадкове. Враховуючи теперішній соціально-економічний, політичний, ідеологічний, морально-психологічний стан в Україні, відповісти на це запитання вкрай складно. Тим більше, що поряд з оптимістами в Україні сьогодні є велика сила тих, що за безпросвітністю українського сьогодення не тільки самі розчарувалися, а й серед інших сіють зерна зневіри в можливості зміцнення, розбудови, утвердження української державності. Ще одна категорія "патріотів" одверто говорить про те, що власне українська національно-державницька ідея привела до того, що мільйони українських громадян живуть за межею убогості.

Маять рацію кандидат історичних наук та професор філології Микола Рожик і Василь Лизанчук з Івано-Франківського, кажучи про те, що Україна мала найліпші стартові економічні показники серед республік колишнього СРСР, а опинилася в стані, який порівнюють з економікою країн, що переходили труднощі воєнного протистояння. Тому ще важче сьогодні шукати аргументи для переконання зневірених українців у тому, що сучасна спроба навечно збудувати свою державу буде успішною. Тим складніше це робити, коли чимало номенклатурників-чужинецьких п'ятиколонників та колишніх номенклатурних пахоликів, разом з капеушниками засівши в урядових кріслах, роблять все можливе для поховання української незалежності та державності. Особливо характерне це для східного регіону України, хоча й у західному цього "добра" також не бракує. Спарувалися з різними відтінками соціалізму, комуністи нагло оббріхують національно-державницьку ідею та, б'ючись у груди, брешуть в очі народові, що тільки вони дбають про незалежну Україну та вселюдське у ній щастя.

Старі большевицькі гасла мусять мати для себе ґрунт. І саме такий ґрунт вселюдського невдоволення комуністично-соціалістична братія плекає, керуючись засадою: "Чим гірше — тим ліпше". "Соціально спрямована економіка", яку обіцяв народові Президент Леонід Кравчук та яка мала працювати для людини, а не за рахунок людини, обернулася для того народу тінювим, нелегальним присвоєнням і розподілом націоналізованої "власності всього народу" її фактичними власниками — колишньою компартійною бюрократією, для якої українські національні інтереси завжди були чужими. Демагогічно прикриваючись гаслами про права людини, червоні колаборанти відверто продовжують зросійщення українців, вперто гальмують утвердження української мови, національної духовності. Зрошуючись з іншими антиукраїнськими групами, злочинними корпоративними угрупованнями, колишня комуністична "мафія" робить все для поглиблення соціальної прірви між мільйонами знелюдених, пограбованих людей і бандою "товстих котів". Поняв так званої "п'ятої влади" в Україні є мафіїзацією влади взагалі, і якраз ці сили контролюють державну власність, економічні ресурси, виробництво, ринок, зовнішню торгівлю, взагалі соціальну й господарську політику в державі. Влада в Україні, як влучно підкреслюють згадані науковці, перетворилася на товар, який став предметом купівлі-продажу на чорному політичному ринку. Для багатьох "нових українців" Україна — це лише джерело швидкого й непомірного збагачення. Національно-духовні, мовні проблеми для них чужі; замість формування національної еліти підрубується коріння найменших можливостей її існування.

Права і свободи людини та її гарантії визначають зміст і спрямованість діяльності держави. Насправді ж можновладці й чиновники часто викривляють на свій смак і бажання, а то й зовсім не беруть до уваги Конституцію України; практично безправними залишаються засоби масової інформації; місяцями не одержують платні так звані "бюджетники": вчителі, лікарі, інженери тощо; на межі вмирання живуть пенсіонери. Можна називати безліч факторів, що безпосередньо чи посередньо загрожують українській незалежності, державності, але це окрема тема. Слід, однак, сказати найголовніше: якщо соціально-економічне становище в Україні не поліпшуватиметься, то в державі можливі суспільно-політичні повороти і зміни. Зміни навряд чи до ліпшого. Однак, ми, як і весь справжній український народ, впевнені: цього разу повернення до лихого минулого в Україні не буде. Запорукою цього — воля великого українського народу!

Якщо вас розчарувала Україна і ви турбуєтесь про її майбутнє, не падайте духом. Ще є надія і вона в людях України. На щастя советська система зіпсувала не всіх, і острівці надії знаходяться по всій Україні. Ці острівці — люди, які вірять в Бога, націю і її славне майбутнє. Більшість українців не бояться праці. Вони прагнуть того, що й ми: можливості жити краще. В Україні є чимало щирих і чесних людей, готових до самопожертви в ім'я її кращого майбутнього. Вони — сіль цієї землі і ви зустрінете їх в різних куточках незалежної України.

Острівці на Волині

Я знайшов такий острівці на Волині, коли вперше відвідав м. Острогов Рівенської області в 1995 році. Я завітав туди з Джефрі Мірелом і Дейвідом Ріплі, професорами Північного іллінойського університету. Всі ми працюємо на кафедрі основ освіти департаменту управління освітою і політики в галузі освіти.

Наше знайомство розпочалося ще за рік до цього, коли професор В'ячеслав Брюховецький, президент Національного Університету „Киево-Могилянська Академія“, виступив перед викладачами Північного іллінойського університету. Тоді ми обговорили з ним можливість створення департаменту основ освіти при Києво-Могилянській Академії, і професор Брюховецький запросив нас прийти в Україну. Наступного літа, коли ми зустрілися в Києві, д-р Брюховецький прийшов до висновку, що не Києво-Могилянська, а саме Острозька Академія є найкращим місцем для створення цього департаменту.

Спочатку нас не дуже привабила ця ідея, тому що Острогов — маленьке периферійне місто. Але ми погодилися поїхати туди і зважити його можливості. Острогов знаходиться 250 миль від Києва, і ми їхали туди на автомобілі впродовж шести годин.

В Острозі нас чекала гаряча зустріч. Всі були надзвичайно привітні, щирі і гостинні. Ми зустрічалися з професорами і студентами Академії та місцевими жителями. Нас глибоко вразила їхня відданість ідеї відродження, і ми відразу відчували великі можливості для співпра-

Мирон Куропась

ОСТРОЗЬКЕ ЧУДО: МАЯК НАДІЇ МАЙБУТНЬОГО УКРАЇНИ

ці. В Острозі мене найбільше вразили його жителі. Куди б я не зайшов: до крамниці, ресторану, готелю чи парку — всюди звучала українська мова.

В 1996 році ми знову повернулися в Україну і провели анонімне опитування 250 вчителів Рівенської та Київської областей. Метою нашого дослідження було довідатися, як педагоги, що виховують еліту української нації, сприймають демократичні процеси, і як незалежність України впливає на їх учнів.

Результати були вражаючі. Хоч більшість вчителів і були знайомі з ідеями свободи слова, релігії, зібрання та преси, лише окремі з них вірили, що ці ідеї допоможуть збудувати громадське суспільство в Україні. Більшість з них переконані, що український Уряд та державні установи корумповані, і вони, як окремі особи, мало можуть зробити, щоб покращити ситуацію. Знаючи статистичні відмінності між вчителями старшого та молодшого віку: молодші вчителі мали менше віри в перемогу демократії в Україні, ніж старші (що нас дуже здивувало).

Коли ми отримали ці результати, узагальнені доктором МекРіді, директором Інституту вивчення громадської думки при Північному іллінойському університеті, то усвідомили, що майоритивно, щоб вчителі, які не переконані в перемозі демократії, зможуть виховувати майбутню демократичну еліту України. Їх сумніви мали глибоке коріння і ми зрозуміли, що розв'язати їх буде нелегко, і цьому не допоможе ні тритижневий семінар, ні тримісячна програма обміну. Ми прийшли до висновку, що вирішити цю проблему зможуть лише тривалі зусилля. Тому розпочинається треба з сьогоднішніх вчителів, які виховують майбутніх лідерів.

Вирішення проблеми підготовки вчителів, носіїв демократичних принципів освіти в Україні, ми бачили в створенні магістерської програми з основ демократизації освіти при Північному іллінойському університеті. Ректор, проректор та професори Острозької Академії гаря-

че підтримали цю ідею. Завдяки невтомним зусиллям проф. Мірела, Північний іллінойський університет згодився забезпечити працюю в кафедрі з основ освіти трьох острозьких професорів і звільнив їх від оплати за навчання. Крім того, потрібні були фонди для переїзду та проживання.

Безуспішні пошуки

Знайти дальшу підтримку нашій ідеї було нелегко. Проф. Мірел і я поїхали до Вашингтону, сподіваючись знайти фінансування проєкту. Завдяки Ростиславові Хом'яковим ми зустрілися з представниками різних фондів та урядових агенцій, які бажаної підтримки не отримали. Повернувшись додому, ми продовжували звертатися до різних фондів, але отримати сподіваної допомоги так і не змогли. Здавалось, що всі були зацікавлені у фінансуванні неурядових організацій, програм обміну та короткотривалих проєктів.

Я ділився своїми розчаруваннями з багатьма американцями українського походження, в тому числі з Мартою Коломис, яка запропонувала звернутися до Фундації Евразія, як можливого джерела фондів. Вона погодилася взяти наш проєкт до Києва і клопотати там від нашого імені. Її зусилля принесли резуль-

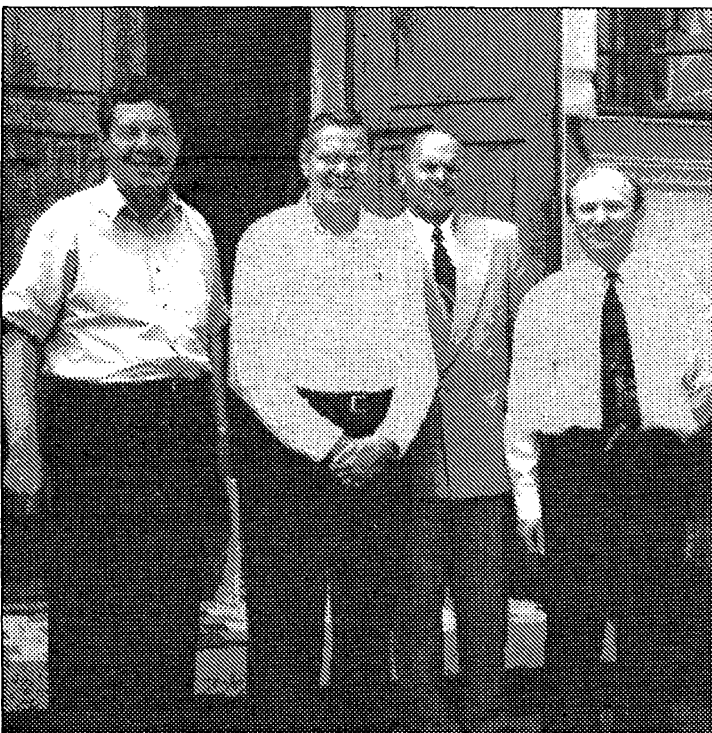
тати у великій мірі завдяки Миколі Дейчаківському, який зумів гідно отримати наш ідею і ми отримали ґрент.

Влітку 1997 року професор Мірел, МекРіді та я впродовж місяця викладали два тригодинні курси з суспільних та історичних основ освіти в Острозькій Академії для майже 20 місцевих вчителів, троє з яких стали першими кандидатами на участь в магістерській програмі в Північному іллінойському університеті. В серпні цього ж року Олексій Ізментінов, Наталія Ломінська та Василь Жуковський приїхали в ДеКалб, Ілліной, щоб розпочати своє навчання в університеті.

Всі троє магістрантів обрали теми дисертаційних праць, пов'язані з процесом демократизації освіти в Україні. О. Ізментінов досліджує проблему освіти в багатонаціональному суспільстві ЗСА, з'ясовуючи, в якій мірі цієї підхід до освіти різних груп населення придатний для України. Н. Ломінська обрала тему „Мовна політика в освіті України та національна свідомість: історична аналіза“. Тема В. Жуковського — „Формування моральних цінностей студентів американських та українських середніх шкіл (1970-97 рр.)“.

В наступному семестрі всі троє будуть викладачами студентів ПІУ. Для О. Ізментінова це буде другий семестр викладання. Крім того, всі троє пройдуть стажування в різних демократичних установах

(Закінчення на стор. 3)

Зустріч в Острозі (зліва): Юрій Джуравець з Канади, д-р М. Куропась, д-р Ігор Пасічник, ректор академії, і В. Жуковський, проректор.

результатів 26-го Літературного конкурсу СФУЖО ім. Марусі Бек. Імена лауреатів проголосила голова жюрі д-р Володимир Шелест. Нагороджені твори буде видано окремою збіркою. Цього року всі нагороджені конкурсу помандрують в Україну. Виступ новообраної голови О. Соколик дав підсумок п'ятирічної праці і накреслив плани на майбутнє.

Програма останнього дня нарад розпочалася Службою Божою. Як і належить, останнього дня конгресу учасники обговорили й одностайно схвалили резолюції, які зачитала голова Резолюційної комісії Ярослава Рубель. Конгрес урочисто завершився церемонією

А. Кравчук (зліва) і О. Соколик.

єю закриття під звуки національного гімну.

Ось і дописано до кінця ще одну сторінку славної історії Світової Федерації Українських Жіночих Організацій. Міркуючи над першими підсумками конгресу в цілості й його можливим впливом на дальший розвиток українського жіночого руху в світі, хочеться висловити щире сподівання, що конгрес заклав добрі підвалини для плідної праці у період до наступного форуму українців, який відбудеться у 2002 році. Готуючи наступний конгрес, варто було б приділити належну увагу широ-

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про те, що було і те, що буде і про думки, що летять попереду

У ці останні дні остаточно проминаючого 1997 року треба б може пригадуватися над тим часом, що кінчається, зробити якісь підсумки, пригадати добре і зважити погане та замкнути баланс дочиста. Звичайно так роблять і немає, що дивуватися, що в пресі чи в інших засобах масової інформації тепер зустрічаємо цілі довідки всього, що сталося за цих 12 місяців. А сталося багато у світі, як і у житті кожного з нас. Деяко бажалося б чим скоріше забути, децю згадується з вдволенням і з приємністю, децю зі сентиментом, а то й зі сльозами на очах. І так воно йде рік за роком, а коли приходить 31-ий грудня і коли ви у самоті у веселому товаристві вітаєте Новий Рік рівно опівночі та зі справжнім щирим чи наліпленим штучним успіхом бажаєте собі взаємно, щоб цей наступний був якнайкращий, то огортає мимомай якийсь неописаний страх — що принесе те завтра і що там заховане для вас невідоме, гарне чи погане, добре чи зле, веселе чи сумне і ще всяке.

Але коли ви у ці години прощання старого та вітання нового року сидите самі, тільки в набридлому, невідкритому, товаристві телевізійного апарату і слухаєте до зануди цю саму новорічну мелодію, яку виграють та виспівують на всі лади, тоді якщо не хочеться вам лише згадувати це, що ви пережили, бо життя звичайно не було лише встелено рожами, а старатися забігти думками вперед і загадати собі що принесе 1998 рік не тільки вам особисто, але що накрутити він у політичному житті, у громадському чи навіть товариському.

Для усіх нас, що вболіваємо за долю України великою невідомою настання вже не років, а місяців є весна 1998 року і вислід виборів в Україні, які здається всіх однаково хвилюють, хоча не з цих самих, а часом діяльтральних різних причин. Що ті місяці принесуть нашим близьким на батьківщині, який буде їх вислід, які сили переможуть і чи ця перемога буде на нашу і цілого народу користь? А що буде коли... цур йому пак, не хочеться навіть пошепки висловити того, бо кинуться на вас патріоти всіх мастей, що ви не оптиміст або нехай Господь хоронить, ворог народу і ще стане сіллю в очах тих, що такі сильні на слова. Але це життя „а що буде, як???“

Чи принесе Новий Рік зміну на краще? Чи скажемо наше традиційне „якось то буде“ і „якось то сі зробить“, коли єдиний одарить північ, а в голосниках будуть перебудовані новорічні мелодії та промови президентів з різних країн?

Отож з Новим Роком, з новим щастям, Україно та дітям!

О-КА

кому забезпеченню участі у цих нарадах представниць жіночих організацій з України. Вони мали б добру нагоду всебічно пізнати діяспору в особистому спілкуванні, познайомитися під час праці, дискусій та розмов, оцінити категоричність і розсудливість українців з різних країн світу, а також толерантність і мудрість, коли вирішується справа, яка торкається всіх і мусить бути єдино розв'язана. Це дало б можливість жіночим організаціям через своїх представниць впливати на політичну і громадську думку в Україні. Це, власне, був би момент тієї практичної підтримки — власним прикладом довести важливість спільної праці заради досягнення великої мети.

Нове гасло СФУЖО співзвучне з лямтмотивом виступу Президента України Леоніда Кучми на 2-му Світовому форумі українців (21-23-го серпня 1997 року в Києві): „Україна — діяспорі“. Сучасна діяспора на порозі ХХІ століття фактично перестала бути бездержавною і сьогодні є однією з найбільшій у світі. Вона, як і раніше, є потужною силою впливу на перебіг подій духового, політичного, економічного та суспільного життя в Україні, проте кардинальні зміни світового порядку спонукали її представників до серйозної переоцінки пріоритетів і завдань своєї діяльності.

Д-р Р.-П. Сліпий — лікар і патріот (у 110-ту річницю з дня народження)

В руках стара тернопільська газета „Свобода” з 18-го січня 1996 року, в якій поміщена цікава стаття Ярослава Гайдукевича про історію будинку в Струсові, де згадується про славу родину Ситників і Сліпих, а між ними про св. п. д-ра Родіона-Пилипа Сліпого, колишнього лікаря Дивізії „Галичина”.

Св. п. д-р Р. Сліпий.

гадує, як малою дівчинкою разом з мамою ходили до собору св. Юра на авдієнцію до Митрополита Шептицького просити за батьків диплом. Згодом, у 1926 році, зностріфікував свій диплом у Познанському університеті та почав свою лікарську практику в Струсові.

Як окружний лікар, д-р Р. Сліпий обслуговував 18 сіл та вів „Касу хворих”, тобто подавав безплатну медичну допомогу державним службовцям, які мали право на пільги. Був спеціалістом широкого профілю: прекрасним дієтистом, терапевтом та акушером, дитячим лікарем та дентистом, а ще й санітарним лікарем.

Валізочка зі стерильними матеріалами та хірургічними інструментами завжди була у нього на поготові. У день і вночі за ним приїздили фіри зі всієї округи, дуже часто доводилося виїжджати докторові власними кінсьми. Лікував бідних, як правило, безплатно, лікував містечкових жителів, які, маючи свого лікаря, у критичних ситуаціях зверталися до д-ра Сліпого. Віддачували йому широким прихильністю. Коли 1940 року большевики задурили за фальшивим сценарієм влаштувати суд над доктором з перспективою каторги, то всі струсівські жиди збіглися в оборону правди і лементували аж поки д-ра Сліпого не відпустили.

Дістаючи кваліфіковану медичну допомогу і всі інші громадяни та струсівські графи Дуніборковські, які запрошували його до своїх хворих дітей. У родині пригадують випадок, коли до хворих графських дітей запросили як консультанта львівського педіатра проф. Грера, який після розмови з д-ром Сліпим сказав, що ліпшого лікаря для дітей не потрібно.

Під час Першої світової війни зголосився добровольцем до Українських Січових Стрільців, а потім до Української Галицької Армії (УГА), де виконував обов'язки військового лікаря. Вернувшись з війни, одружився з Ольгою Ситник, з якою мав дві дочки, Орісю і Ольгу. Згодом їх залишив і подався до Грацу, щоб докінчити свої медичні студії. В 1922 році, одержавши лікарський диплом, повернувся домів та замешкав в Струсові. На жаль, як небагаторічний (колишній) сівому стрільцеві та лікареві УГА) польська влада відмовляє йому в нострифікації австрійського диплому. І так д-р Р. Сліпий через чотири роки не міг лікувати, а займався господаркою. У справі нострифікації австрійського диплому допоміг йому через Митрополита Андрея Шептицького брат о. Йосиф Сліпий, тоді редактор Духовної Семінарії у Львові.

Дочка Родіона, Ольга Сліпа (1921 року народження), яка сьогодні проживає у Струсові, при-

ЦЬОГОРІЧНА КОЛЯДА НА ХАРИТАТИВНУ АКЦІЮ ЗУАДК!

Пожертви висилати:

United Ukrainian American Relief Committee

1206 Cottman Avenue, Philadelphia, Pa. 19111

як д-р Сліпий. І більше вже не приїжджав.

Після смерті дітей мав особливий і як періятр був справді неперевершений у тих умовах. На еміграції, в Мюнхені в 1947 році, видав свою 120-сторінкову книжечку-порадник „Годування та плекання немовлят” для українських жінок, яку з любов'ю присвятив своїй дружині Ользі. (Ця книжечка є в бібліотеці УЛПІА).

Під час Другої світової війни д-р Р. Сліпий продовжував практикувати у Струсові. Тільки десь з 1943 роком нічні виїзди його почастилися, збільшилася кількість воїнів, що темними ночами приїжджали у двір Ситників-Сліпих. Звичайно їздив і лікував хворих та поранених вояків УПА. Медична служба у повстанців ще не була повністю налагоджена, бракувало лікарів і хірургів серед медичного персоналу, тому його досвід і велика практика (хірургічна в тому числі, здобута ще в часи перебування в УГА) були дуже необхідні в нових умовах визвольної боротьби.

А звершив свій земний шлях д-р Р. Сліпий серед вояків Української Дивізії „Галичина”. Був тоді у поважному вже віці і хворий на невиліковну хворобу, яка все більше відбирала у нього сили.

Появився серед дивізійників уже в останні дні бою під Бродами та залишився з ними після трагічного і кривавого „Бродівського котла”. Нещасні, поранені і покалічені фізично і морально дивізійники мали в особі д-ра Р. Сліпого не лише лікаря, а й справжнього батька. При відступі з Бродів, на Самбірській дорозі, цілком випадково, зустрілася з ним дочка Ольга. Не знала, що то буде остання зустріч з батьком і що дороги їхні розійдуться назавжди. Юні дивізійники віддали йому справді синівською любов'ю, були з ним до останніх хвилин життя.

Помер д-р Родіон Сліпий у Миттенвальді, Німеччина, 1-го червня 1948 року. На його могилі його бойові побратими поставили дерев'яний хрест, який потім, при матеріальній допомозі Патріарха Сліпого, замінили гарним мармуровим пам'ятником. Щойно недавно дирекція цвинтаря перезахоронила тілні останки д-ра Сліпого і 42 колишніх вояків Дивізії „Галичина” в одну спільну могилу.

Д-р Павло Пундій

ПОДІЇ

„МАЛАНЧИН ВЕЧІР” В ІРВІНГТОНІ

Ірвінгтон, Н. Дж. — Осередок СУМ та місцевий Український Народний Дім влаштовують „Маланчин вечір” 10-го січня 1998 року в залі УНДому, 140 Проспект аве. в Ірвінгтоні, Н. Дж. Початок о год. 8-й вечора. Граматне оркестра „Люба і Микола”. Бара буде відчинена від год. 8-ої до 9-ої вечора, гарячий буфет — від 8-ої год. вечора. Столи слід заставляти в канцелярії УНДому, тел. (973) 375-0156.

Острозьке...

(Закінчення зі стор. 2)

Декалбу: міської влади, установах повіту, шкільних установах, добровільних організаціях та релігійних об'єднаннях при університеті. Якщо справи будуть просуватись успішно, а покищо це виглядає добре, всі тріє отримають звання магістра наук в травні 1998 року і повернуться до Острога.

Якщо буде фінансування і надалі, ця програма буде продовжена ще на наступні два роки для кількох професорів з Острозької Академії. Відповідні курси магістерської програми будуть викладатись в Острозькій Академії та Північному іллінойському університеті. Після закінчення навчання дев'ять випускників ППУ зорганізують магістеріум у проBLEмах демократизації освіти при Острозькій Академії.

Завдяки зусиллям групи українських патріотів Острозька Академія була відновлена як Острозький Вищий Колегіум. З цієї нагоди Президент України Леонід Кравчук видав відповідний указ. Того самого року д-р Ігор Пасічник, відомий психолог, став першим ректором колегіуму. 5-го червня 1996 року Президент Леонід Кучма видав указ про перейменування Острозького Колегіуму на Острозьку Академію.

Сьогодні понад 100 студентів навчається у підготовчому відділі Острозької Академії. Вони вивчають українську та англійську мови, а також інші предмети, необхідні для складання вступних іспитів, що проходять в червні. Біля 30 відсотків слухачів підготовчого відділу успішно складають іспити. Конкурс на одну ваканцію у підготовчому відділі досить високий і становить, як правило, п'ять осіб.

Біля 700 студентів тепер

безкоштовно, але студенти платять за проживання (три долари на місяць) та харчування що є найдешевшим серед вузів України. Оплата за додаткові навчальні послуги складає в доларовому еквіваленті приблизно 100 американських дол. на рік.

Майбутнє України залежить від її молоді. Острозька Академія — це один з навчальних закладів, що заслуговує на підтримку від кожного українця, який турбується про світле майбутнє України.

Пожертви

Будемо щиро вдячні за пожертви на розбудову Острозької Академії, які можна відіграти від податків.

Чеки слід виписувати на адресу: The UNA Foundation/Ostroh Fund and send to: 107 llehemwood Dr., DeKalb, IL 60115. Кожний меценат отримає посвідку для сплати податків.

Студенти першого курсу.

Ідеальне місце

Острог — ідеальне місце для створення осередку такого типу з метою підготовки вчителів, фахівців в галузі демократизації освіти. Острог — старовинне місто, перша згадка про яке датується 1100 роком, був значним політичним, культурним та освітнім центром України в XVI-XVII століттях.

Академія вільних наук була заснована в Острозі в 1576 році князем Костянтином Острозьким. Серед професорів академії було чимало видатних вчених того часу. Навчальні плани тогочасної академії нічим не відрізнялись від відповідних планів провідних європейських університетів. до 1636 року біля 500 студентів (так називалися тоді студенти) здобули освіту в Острозькій Академії. Серед них Іов Борецький та Єлисей Плетенський, засновники Києво-Могилянської Академії, Мелетій Смотрицький, автор першої слов'янської граматики, Петро Канашевич-Сагайдачний, майбутній гетьман війська запорозького. Завдяки впливу академії Острог незабаром став осередком книгодрукування для всієї України. Перший український буквар був надрукований в Острозі в 1578 році, а в 1581 році тут з'явилася перша в світі Біблія слов'янською мовою.

Академія припинила своє існування незабаром після смерті її засновника і мецената князя Острозького в 1636 році. До 12-го квітня 1994 року Острозька Академія залиша-

Вид на забудову академії.

навчається в чотирирічній програмі в Острозькій Академії. Впродовж перших двох років студенти вчаться за планом гуманітарної освіти, до складу якого входять українська та світова історія, релігійствознавство, українська література, основи економіки, основи права, українська та англійська мови, фізичне виховання, друга чужа мова (німецька, французька, польська — за вибором). Після успішного закінчення перших двох років студенти обирають одну з чотирьох спеціальностей: економіку, правознавство, історію або культуру. Крім студентів денної форми навчання біля 100 студентів навчаються на заочній формі навчання з економіки та права, що є найпопулярнішими спеціальностями в Україні. В 1997 році в Острозькій Академії відкрито аспірантуру з історії, психології та економіки, в якій навчається 18 осіб.

Навчання для студентів

ЖУРНАЛ „САЕНС“, видавцем якого є Американська асоціація сприяння науці, оприлюднив список 10 наукових досягнень 1997 року, які, на думку редакторів, є за своїм значенням винятковими. Першою точкою у цьому списку стоїть вівія Доллі, яка з'явилася на світ у висліді експерименту в ділянці генетичного клонування живих організмів. Другим за науковим значенням іде проєкт НАСА „Марс петфайндер”, який дозволив дізнатися про планету Марс цілком незнані дотепер речі. Далі у списку поміщені такі досягнення: відкриття генів, які відповідають за працю внутрішнього біологічного годинника людського організму; аналіза молекули ДНК неандертальця і з'ясування його „родинних” взаємин зі сучасною людиною; дані міжпланетної станції „Галілей”, яка відкрила на „Европі”, сателіті Юпітера, сліди води. Журнал також називає шість ділянок, де наступного року можна чекати найважливіших відкриттів. Це, зокрема, „фармакогенетика” — методика сканування геному окремої людини. З її допомогою можна буде заздалегідь виявити дефект генів і вчасно подбати про ліки для цієї конкретної людини.

МІЖНАРОДНА комісія чаю, яка репрезентує світову чайну індустрію в країнах, де виробляють і споживають цей напій, оприлюднила статистичний бюлетень, який віддзеркалює рівень споживання чаю в різних куточках планети. Отже, першість утримують, значно випереджаючи англійців, визнаних поціновувачів чаю, мешканці Ірландії. В середньому на кожного ірландця річно припадає по 3.17 кілограма чаю. За ними йдуть кувайтці — по 3.17 кілограма чаю на душу. Англіїці від кувайтців відстають лише на 200 грамів. У списку першої 20-ки чашників переважають східні країни. За Великобританією йдуть Катар, Туреччина, Сирія, Гонг Конг Багрейн, Срі Ланка, Іран, Туніс, Єгипет, Японія, Пакістан і Савдійська Аравія. В кінці списку — Нова Зеландія, Чехія, Австралія і Польща. Хоч це й дивно, але у списку нема Китаю — батьківщини чаю! Та коли поділити навіть найкращий врожай духм'яних листочків на більйон 1 200 мільйонів населення, то и вислід матимемо зовсім скромний.

ГЕНЕРАЛЬНЕ ПРЕДСТАВНИЦТВО „АВІАЛІНІ УКРАЇНИ” в ЗСА

висловлює свої глибокі співчуття
родині Базилевських в зв'язку зі смертю
отця ВОЛОДИМИРА
що стався 22-го грудня 1997 р.

Ділимось сумною вісткою, що 9-го грудня ц. р. упокоївся в Бозі по довгій і важкій недужі на 86-му році життя

бл. п. мгр ОСИП ГУБЧАК

Покійний народився в с. Медин коло Тернополя в Україні, студіював право у Львівському і Краківському університетах, був журналістом і дописував до „Свободи” і „Батьківщини”. Прихильник Гетьманського Руху, колишній секретар Управи м. Тернополя. Останньо проживав в Lake Zurich, III.

Залишив у безмежному смутку:

- дружину — АННУ
- синів — МИХАЙЛА з дружиною ОКСАНОЮ
- д-ра ДАНИЛА з дружиною СУЗАННОЮ
- дочку — МАРИЙКУ з чоловіком Н. КСАНДЕРС
- ануків — ДАРИЮ, ГРИГОРІЯ, ІВАНА, НАТАЛІЮ, НИКА, НІКОЛА, ЕРІКУ і ДЕРЕКА
- братів — ВОЛОДИМИРА
- МИКОЛУ з дружиною ІРИНОЮ
- ОЛЬГУ ГАВРИЛЮК з родиною
- ОРЕСТА КОЗІНЧУКА з родиною
- ДОДУ ПЛАВ'ЮК з родиною
- БОРИСА КАПУСТІЯ в Україні

ПОХОРОН відбувся 15-го грудня ц. р. з собору свв. Володимира і Ольги в Чикаго, Іл. на вічний спочинок на цвинтар св. о. Миколая

Вічна йому пам'ять!

Ділимось сумною вісткою з родиною і приятелями, що в п'ятницю, 26-го грудня 1997 р. на 91-му році життя упокоївся в Бозі наш найдорожчий МУЖ, БАТЬКО і ДІДО

бл. п. МИХАЙЛО БІЛОУС

Нар. в Рогатині, Україна

Довголітній пластун, виховник та член куреня „Чота Крилатих”.

Залишив у глибокому смутку:

- дружину — НАТАЛІЮ
- сина — ОРЕСТА з дружиною ЛІДІЄЮ
- внука — ОРЕСТУ, ЛЯРИСУ і МИХАІЛА

ПАНАХИДА відбудеться в неділю 28-го грудня 1997 р. о год. 6-й веч. в похоронному заведенні Петра Яреми, 129 Е. 7th St., New York, NY.

ПОХОРОННІ відправи в понеділок 29-го грудня 1997 р. о год. 9:30 ранку в церкві св. Юра, а відтак на цвинтарі св. Андрія в С. Бавнд Брук, Н. Дж.

Замість квітів родина просить складати пожертви на Пласт і на Український Музей.

МАЄМО НА СКЛАДІ ЧЕРГОВУ КНИЖКУ

ВОЛОДИМИРА БАРАГУРИ

„ВОЄННІ ПЕРЕЖИВАННЯ СІРОЇ ЛЮДИНИ”

(Спогади з Другої світової війни)

Видавництво і друкарня Свободи,
Нью Йорк — Парсіппані
стор. 148. Ціна 16.00 дол.

Можна набувати у книгарні Свободи.

Мешканці стеїту Нью Джерзі зобов'язані долучити до ціни 6% продажного податку.

МАЄМО НА СКЛАДІ НОВУ КНИЖКУ

„ФІЛЬМОВА ТВОРЧІСТЬ ЯРОСЛАВА КУЛИНИЧА”

Нью Йорк, 1994, з друкарні Мирона Баб'юка в Рочестері,
стор. 447. Ціна 25.00 дол.

Можна набувати в книгарні Свободи.

Мешканці стеїту Нью Джерзі зобов'язані долучити до ціни 6% продажного податку.

Як пише у вступі до книжки Л. Полтава, Українське кіномистецтво на чужині мало своїм завданням не лише масову розвагу, а й ітчку виховну функцію. Для її здійснення потрібно було людей не лише широкого мистецького світогляду, з фаховою освітою, але і надхненних патріотизмом. Одним з них був Ярослав Кулинич.

Нарешті цього року вдалося мені зустрітись з маестром Капелі Бандуристів України, відомим на цілу Україну Миколою Гвоздем. Зустріч відбулася в приміщенні капелі у її власному будинку. Будинок капелі, положений в серці Києва, розписаний в українському стилі. Ідемо відносно до їх головної канцелярії. Простора кімната, де цілий музей капелі та є оглядати.

М. Гвоздь, насамперед, показує мені та мій дружині найновіші побільшені знімки і афіші останніх виступів капелі, відтак багато музику спадщину капелі ще з радянських часів. Найперше показав нам велику залу, де приміщенні всі бандури, відбуваються проби капелі і де модерне озвучення. З вікон дому ми бачили чудовий вид Києва. На іншому поверсі ми оглядали менші залі, де також відбуваються проби. У всіх тих кімнатах висить дуже багато картин з різних виступів капелі і загальних історичних. Нам забрало добрих кілька годин все це оглянути. Усі ці кімнати утримані в надзвичайно чистому стані. Незважаючи на літній час, коли більшість капелан роз'їхались на вакації, чути було проби поодиноких і збірних пар.

Капеля має кімнату-бібліотеку, в якій працює постійно дочка М. Гвоздя. За його словами, капеля почала підготуватися до туру по Америці і Канаді.

А тепер зацікавлює, як починався творчий шлях славного бандуриста, диригента, хормейстра, народного артиста України. Схильність до керівництва, талант, природний розум, сильна воля допомагали йому у навчанні в музичній школі, університеті, Київській Консерваторії, в якій він грав на першому курсі твори з програми п'ятикурсників, а віртуозно брався за своєму інструменту. Його дуже любив викладач класу бандури, знаменитий кобзар, співак-бандурист, артист України Андрій Бобир. Він приділяв найкращому студенту найбільше часу. Чимало складних, особливо інструментальних, творів вивчив М.

М. Гвоздь — диригент капелі бандуристів в Україні

М. Гвоздь

Гвоздь за роки навчання. Виконував їх на концертах. Якось, виступаючи, в одному з українських сіл, усе грав інструментальну музику. Один глядач, літній чоловік, що сидів у першому ряду і заглядав молодому артисту просто в бандуру, раптом посеред номера гукнув йому: „Хватить, хлопче грати. Заспівай щось“. До кінця догравши твір, почав наступний співати, заслужив гарячі оплески. Ті дядькові слова запали йому в душу. Він збагнув суть наших народних традицій.

Практично весь творчий шлях Микола Гвоздь після закінчення вузу пов'язав з державною капелею бандуристів України. У 1979 року його удостоєно високого звання народного артиста України. У 1983 році очолюваний ним колектив стає лавреатом Державної премії України імені Т. Шевченка. З 1987 року митець є незмінним головою Республіканського фестивалю кобзарського мистецтва „Вересаве свято“ у с. Сокиринці на Чернігівщині. За роки праці на посаді керівника капелі М. Гвоздь обробив і оркестрував десятки народних пісень, твори К. Стеценка, С. Воробкевича, О. Білаша. Він автор і співавтор блискучих концертних програм.

За час його 20-літнього керівництва капеля записала у фонди українського радіо й телебачення понад 100 творів; в ефірі прозвучали десятки

передач про колектив. Записано п'ять платівок, шість аудіокaset, компакт-дисків, знято три телефільми.

Колектив з великим успіхом виступав у Югославії, Канаді, Англії, Франції, Польщі, Швейцарії. Микола Гвоздь — надзвичайно зібраний і цілеспрямований. Має оту народну рису — робити все якісно, доброту, дотримуючись принципу: працювати в одному напрямку, але по-справжньому. Дуже вимогливий у доборі репертуару, умів вибрати для капелі найхарактерніше, найвдаліше. І ніколи не візьме чогось прохідного, в яких би добрих стосунках не був з композитором. В розмові його слово завжди вагоме, значуще, об'ємне, глибинне, як народна пісня, як ті звуки,

які він видобуває з бандури, коли грає. Так колись володіли цим дивним інструментом кобзарі-характерники Вересай, Гриценко Холодний, Кравченко, Адамцевич, Глушко, Бобир. Надзвичайно любить молодь, чуйний і вдумливий педагог. Перспективним молодим артистам капелі — Руслану Шевченку, Віктору Сачку, Володимирі Голубничому — доручує солю в концертах. Від Миколи просто віє силою і мужністю.

Якось у розмові Леся Дичко, дивлячись на нього, сказала: „Ти, як лев“. І справді: щось левине у його погляді, те, що могло миттєво вистояти перед найтяжчими життєвими бурями і так яскраво утвердитися. Миколі Гвоздеві 60 літ. Та не слабне сила його духу, а міцніє. На славу України і нашої культури.

Микола Чорний-Досічук

Вияснюють...

(Закінчення зі стор. 1)

та призначення правоохоронних органів на свій розсуд, а інакше кажучи, узаконити беззаконня.

На таку думку наводить і постійне їх прагнення зберегти депутатську недоторканість, яка подекуди служить прикриттям і захистом від кримінальної відповідальності.

В цьому ж ряду зволікання Верховної Ради із створенням правової бази діяльності Національного бюро розслідування, спроби підпорядкувати собі деякі правоохоронні органи.

Пресова служба Президента України уповноважена заявити, що відмова Верховної Ради у згоді на призначення генерального прокурора України — це фактично спроба дезорганізувати

працю Генеральної прокуратури, поставити під загрозу виконання державою однієї з найважливіших її функцій.

У зв'язку з цим Президент України доручив Генеральній прокуратурі та О. Литвакові виконувати свої обов'язки у повному обсязі, забезпечувати максимальне дотримання законності й вирішувати питання про відповідальність усіх без винятку осіб, які вчинили правопорушення, в тому числі й народних депутатів.

Приймаючи таке рішення, голова держави виходив з того, що конструктивна частина народних депутатів не в змозі протистояти наростаючій кризі в парламенті, який розділяється політичними протистояннями, чварами та інтригами, неприхованим демонстративно-цинічним порушенням правилика і конституційних процедур.

Запрошуємо вас зробити несподівану приємність рідним чи знайомим передплачуючи їм "The Ukrainian Weekly".

Передплатити студентам The Ukrainian Weekly

- Якщо маєте сина, доньку, внука чи внучку в університеті передплатити їм "The Ukrainian Weekly".
- Газета буде доставлена до місця навчання.
- "The Ukrainian Weekly" це поміст, який допомагає втримувати зв'язок з українським життям та українською громадою і служити усім генераціям.
- У цій газеті знайдете цікаві матеріали з різних ділянок, як також з життя української молоді в Америці, Канаді та Україні.
- "The Ukrainian Weekly" це газета завдяки якій українська молодь задержити свою ідентичність.
- "The Ukrainian Weekly" це видання Українського Народного Союзу, найстаршої забезпеченої громадської української організації в ЗСА, яка завжди допомагає своїм членам, українській громаді та Україні.

Передплата

	Річна	За число
Для членів:	\$40.00	.77
Для нечленів:	\$60.00	\$ 1.08

Передплату надсилати до
The Ukrainian Weekly
P.O. Box 280, 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054
Fax: (973) 644-9510

УВАГА!

Пригадується, що

Посмертні оголошення

до поміщення в щоденник „СВОБОДА“

приймається тільки

до години 10-ої ранку,

Для вашої вигоди подаємо

число факсу (973) 644-9510,
який працює 24 години.

В 40-ий день смерті оголошень телефонічно не приймається.

ВІДДІЛ ОГОЛОШЕНЬ

Храмовий празник

Владика Антоній (посередині) після відправи в церкві Всіх Святих.

Після Архисейської Служби Божої Владика Антоній молитовно відслужив чудовий святий обід. В його приготуванні активну участь взяли парафіяни церкви, а особливі сестриці на чолі з Параскевією Ручкою.

Як це прийнято, з привітальними промовами виступили гості і господарі, було зачитано ряд привітальних телеграм. Особливо радісно і приємно було бачити, що на ювілей маленької православної церкви, окрім православних священників, завітав і мав душевну привітальну промову о. Ігумен Патрикий Пашак, ЧСВВ, з української католицької церкви св. Юра, тим самим показавши зразок братерської любові і єднання українців в лоні єдиної християнської віри. Виступили на святочному обіді президент обох українських банків: кредитівки „Самопоміч“ д-р Богдан Кекіш і української православної кредитівки Всеволод Саленко. Як і належить банкірам, свої привітання вони підкріпили грошовими дарунками. Приємно було слухати виступи мгр Павліни Андрієнко-Данчук зі школи українознавства при СУМІ, Івана Макара — голови СУМ в Нью-Йорку, Марії Йовик, яка є головною всім відомою організації допомоги дітям-сиротам в Україні, голову Церковного комітету з парафії св. Володимира Бориса Феска, о. В. Базилевського.

Знайомлячись в живих бесідах з віруючими з інших церков, довідемося багато цікавого про життя і здобутки інших парафій. Приємною несподіванкою для всіх присутніх був невеликий концерт. Відкрила його віршем про Україну Вероніка Плісак. Як завжди, гарно виступив дівочий хорівний ансамбль „Пролісок“ під керівництвом маестро А. Стасіва. Дівчатка з ентузіазмом виконали кілька українських пісень різного жанру. Орест Омеляс з дитячим хвилюванням заспівав пісню „Мамина світлиця“.

Приємною несподіванкою була поява професійних музикантів. Талановитий керівник церковного хору Андрій Мілявський показав чудове володіння клярнетом, виконавши в супроводі фортепіано „Аве Марія“ Шуберта і Сонату Баха. Романна Гуцаловська (Львів) милавала наше вухо „Місячною“ сонатою Бетовена і Прелюдією Шопена на фортепіані. А Ігор Макар (Львів) представив скрипкову інтерпретацію „Медитації“ Массне в супроводі фортепіано.

Вперше нам вдалося почути у квартирному виконанні „Боже великий єдиний“ М. Лисенка. Всіх глибоко зворушила виконана чудовим голосом Тетяни Сахновської пісня „Ой, роде наш красний“.

Концертна програма була справжньою несподіванкою, якою може похвалитися не кожний ювілей. Особливо приємно зауважити, що частина учасників концерту належить до Української Католицької Церкви, але пам'ятає і розуміє, що в першу чергу вони українці і вважають, що свято їх братів — це і їх свято.

Хочеться відзначити активну і плідну роботу молодого голови церковного уряду церкви Всіх Святих Петра Плісак. Він заступив свого попередника, колишнього голову церковного уряду св. п. Михайла Сосницького, який багато років вірою і правдою служив громаді. Стараминами П. Плісак вийшло вже три числа часопису „Дзвін“, до ювілею відремонтовано і помальовано церкву. П. Плісак є не тільки добрим організатором і діловим керівником, але й сам має багато нових і цікавих ідей та ініціатив.

На закінчення імпрези зі словесним відгуків присутніх звернувся на сцену о. Володимир Ханас. Його приємний і сильний голос лунає під час відправи Служби Божої в церкві Всіх Святих щонеділі. Набуваючи американського досвіду, о. Володимир хоче згуртувати і примножити малочисельну громаду церкви. Маючи багатовікову практику праці в Україні і належну освіту, вміло прищеплює парафіянам любов до Бога, милосердя до ближнього.

Невидомою аркою між початком і кінцем ювілейного свята виявилася турботлива опіка і батьківська участь Владика Антонія. Слова його проповіді глибоко запали в душу, зворушили присутніх. Для активних заслужених парафіян особливо почесним було отримання нагород з рук Архисейскої.

Хочеться запросити всіх до церкви. Можливо, дехто і знав про неї, а дехто і ніколи не чув. Мріємо, щоб храм Всіх Святих завжди був переповнений.

(Фото: Ярослав Кулинич).

Богдан Гарасимчук

GAZKA COMPANY
26 First Avenue
New York, N.Y. 10009
Tel.: (212) 473-3550

НА СВЯТА: ВЕЛИКИЙ ВИБІР ДАРУНКІВ — кераміка, різьба, вишивки, карточки.

NYS — Country setting. 3 children — 2 in program M-F. Lite housekeeping, some meal preparation and laundry. Driving a must. You have own living quarters. Must have references & bondable. Call: (914) 386-9441

GOV'T FORECLOSED homes from pennies on \$1. Delinquent Tax, Repo's, REO's. Your Area. Toll Free (1) 800-218-9000 Ext. H-1871 for current listings.

SEIZED CARS from \$175. Porsches, Cadillacs, Chevys, BMW's, Corvettes. Also Jeeps, 4WD's. Your Area. Toll Free 1-800-218-9000 Ext. A-1871 for current listings.

ВАНТАЖНІ ПЕРЕВОЗКИ
Tel.: (908) 805-9664
Професійний сервіс, найнижчі ціни
16' cube truck
Тільки \$69.99 (включно паливо до 200 миль)
European Delicatessen, Sea & Air Shipping Service
УКРАЇНСЬКА ПІДПРИЄМСТВО
VATRA
INTERNATIONAL
76 MAIN ST., SOUTH BOUND BROOK NJ, 08880
Офіційний представник фірми.

* FUNERAL DIRECTORS *

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
Займається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ
ЛУІС НАЙГРО - директор
Родина ДМИТРИК
Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N.Y. 10009
(212) 674-2568

LYTWYN & LYTWYN
UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS
AIR CONDITIONED
Обслуга ШИРА і ЧЕСНА. Our Services Are Available Anywhere in New Jersey. Також займаємося похоронами на цвинтарі в Банді Бруку і перенесенням тілних Останків з різних країн світу.
UNION FUNERAL HOME
1600 Stuyvesant Avenue (corner Stanley Terr.)
UNION, N.J. 07083
(908) 964-4222
(201) 375-5555

КОМПАНІЯ "SPECTRUM AIR"
Пошукує працівників до бюро для реклами та продажу високо ефективної системи, яка існує від 1936 року. Наші виробники допомагають проживати в умовах абсолютної чистоти, назавжди позбутися інфекцій, астми, алергії. Є можливість заробити 2,500 плюс/місяця і працювати part-time, або full-time.
Для праці потрібне авто.
Тел.: (718) 459-0548

Фірма MEEST-AMERICA запрошує на роботу:
А. Чоловіка із досвідом водіння вантажних автомобілів. Необхідні знання української та початкової англійської мови.
Б. Жінку зі знанням української і англійської мов. Робота вимагає вміння швидко набирати на комп'ютері тексти англійською мовою.
Просимо вислати ваше резюме на адресу:
**817 Pennsylvania Avenue
Linden, NJ 07036**
або на факс
(908) 925-7898

Найкращий і найшвидший сервіс тільки у фірмі MIST
MEEST-AMERICA INC.
817 Pennsylvania Ave., Linden, N.J. 07036
ПАКУНКИ В УКРАЇНУ без мита, низькі ціни, безкоштовно забираємо з дому, дзвоніть за наліпками UPS
Доставляємо **ДОЛЯРИ** до рук адресата від 3 до 14 днів
стандартні харчові пакунки та багато іншого
За каталогом та інформацією телефонуйте до нас безкоштовно: **1-800-288-9949**
і переконайтесь, що ми:
- гарантуємо 100% доставку в короткі терміни
- в кожну хвилину дамо Вам відповідь про виконання Вашого замовлення